

Una exposició insòlita al Museu de l'Esport. El bar-sport a Catalunya

Una exposición insólita en el Museu de l'Esport. El bar-sport en Cataluña

Dr.R.Balius i Juli

Durant el mes d'abril d'enguany, el Museu i Centre d'Estudis de l'Esport Dr. Melcior Colet ha acollit una exposició pictòrica certament singular, curiosa i insòlita. La mostra estava formada per trenta-cinc olis originals de Lluís Pou, dedicats a presentar-nos l'aspecte extern d'establiments públics, tipus bar o cafè, amb nom esportiu. La gran majoria es denominen bar-sport. El conjunt de la col·lecció és d'una excel·lent qualitat pictòrica. Lluís Pou que té una paleta de colors vius i nets, ha sabut donar a les obres la lluminositat adequada i situar-nos perfectament en l'ambient.

L'exposició és el fruit d'un treball de recerca realitzat per l'autor a través de les terres catalanes, incloses les comarques de Catalunya Nord. El resultat ha estat la troballa de més de cent bars-sport i un nombre considerable de bars i cafès amb noms esportius com derby, rugbi, corner, hockey, olímpic, nàutic, sporting, etc. Bellcaire d'Urgell, Vila-seca, Torroella de Montgrí, Monistrol de Calders, Port-La-Nouvelle, Saint Béat, Flaçà, Santa Coloma de Farners, Bellvis, Algerri i un llarg etc són algunes de les poblacions amb establiments d'aquestes denominacions.

El bar-sport és a Catalunya una veritable i entrañable institució que ha estat el bressol de nombrosos clubs, especialment de futbol. Encara en molts indrets el bar-sport és la seu del club local, com ho demostra la presència a les prestatgeries de copes i trofeus entre les ampolles de conyac i licor i de fotografies d'equips de futbol, més o menys groguenques, per les parets.

El típic bar-sport té taules de marbre, on els par-

Durante el pasado mes de abril, el Museu i Centre d'Estudis Dr. Melcior Colet, ha acogido una exposición pictórica ciertamente singular, curiosa e insólita. La muestra estaba formada por treinta y cinco oleos originales de Lluís Pou, dedicados a presentarnos el aspecto exterior de establecimientos públicos, tipo bar o café, con nombre deportivo. La gran mayoría se denominan BAR-SPORT. El conjunto de la colección es de una excelente calidad pictórica. Lluís Pou que posee una paleta de colores vivos y limpios, ha sabido dar a las obras la luminosidad adecuada y situarnos perfectamente en el ambiente.

La exposición es fruto de un trabajo de investigación realizado por el autor, a través de las tierras catalanas, incluidas las comarcas de Cataluña Norte. El resultado ha sido el hallazgo de cien bares-sport y un considerable número de bares y cafés con nombres deportivos como derby, rugby, corner, hockey, olímpic, nàutic, sporting, etc. Bellcaire d'Urgell, Vila-Seca, Torroella de Montgrí, Monistrol de Calders, Port la Nouvelle, Saint Béat, Flaça, Santa Coloma de Farners, Belvis, Alguerri y un largo etc., son algunas de las poblaciones con establecimientos de estas denominaciones.

El BAR-SPORT es en Cataluña una verdadera y entrañable institución, que ha sido la cuna de numerosos clubs, especialmente de fútbol. Todavía en muchos lugares, el BAR-SPORT es la sede del club local, como lo demuestra la presencia en las estanterías de copas y trofeos entre las botellas de conyac y licor y de fotografías de equipos de fútbol, más o menos amarillentas, en las paredes.

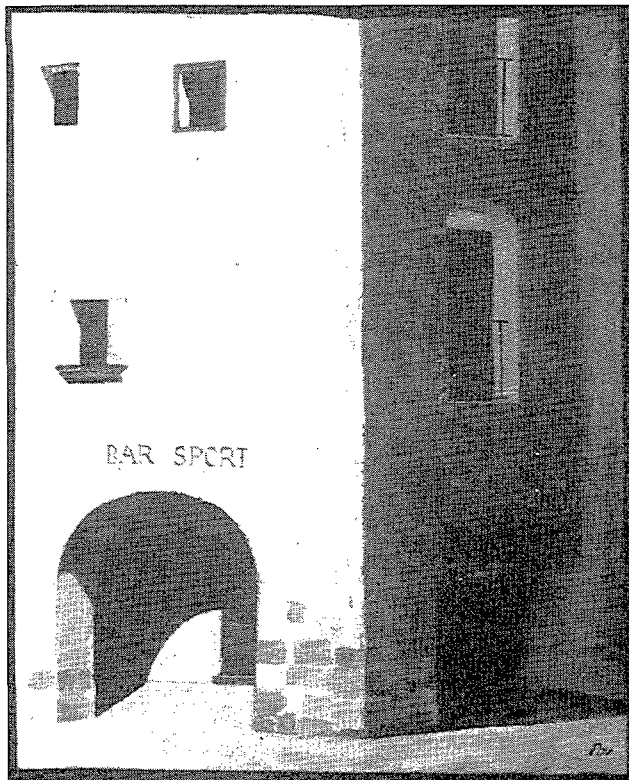

Figura 1. Monistrol de Calders.

roquians fan sonar les fitxes de dòmino o llencen les cartes, tot jugant al tuti, a la brisca o al set i mig, mentres beuen a petits glops un "carajillo", sota

El típico BAR-SPORT tiene mesas de mármol, sobre las cuales los parroquianos hacen sonar las fichas de dominó o lanzan las cartas, jugando al "tute", a la "brisca" o al "siete y medio", mientras beben a pequeños sorbos un "carajillo", en una atmósfera cargada por el humo del tabaco. Son locales calurosos en verano, que un ventilador de techo intenta refrescar y confortables en invierno, como lo demuestran los cristales empañados de las ventanas, gracias hasta hace unos años al calor de una salamandra y actualmente el gas butano.

En el BAR-SPORT el domingo por la mañana, se cumplía inexorablemente la liturgia de hinchar la pelota de cuero, no siempre redonda, con una bomba de las utilizadas para hinchar neumáticos de bicicleta, abrocharla bien abrochada (acción fundamental para no lastimarse al rematar con la cabeza) con una tirilla asimismo de cuero, con la ayuda de un pasador manual y después embadurnarla con grasa de caballo. Después se discutía la alineación del equipo y se anotaba con yeso sobre una pizarra negra. Por la tarde, terminado el partido, se comentaban las jugadas, el resultado y si venía a cuento se homenajeaba a los jugadores. Hoy el BAR-SPORT sigue teniendo ambiente deportivo, que muchas veces se desarrolla alrededor del televisor, aunque no por ello haya dejado de ser la sede del club local.

¿Y por qué BAR-SPORT y no "ESPORT"? Probablemente porqué estos bares y cafés tienen una antigua tradición, que se remonta a los años en los cuales llegó el deporte a Cataluña, que es lo mis-

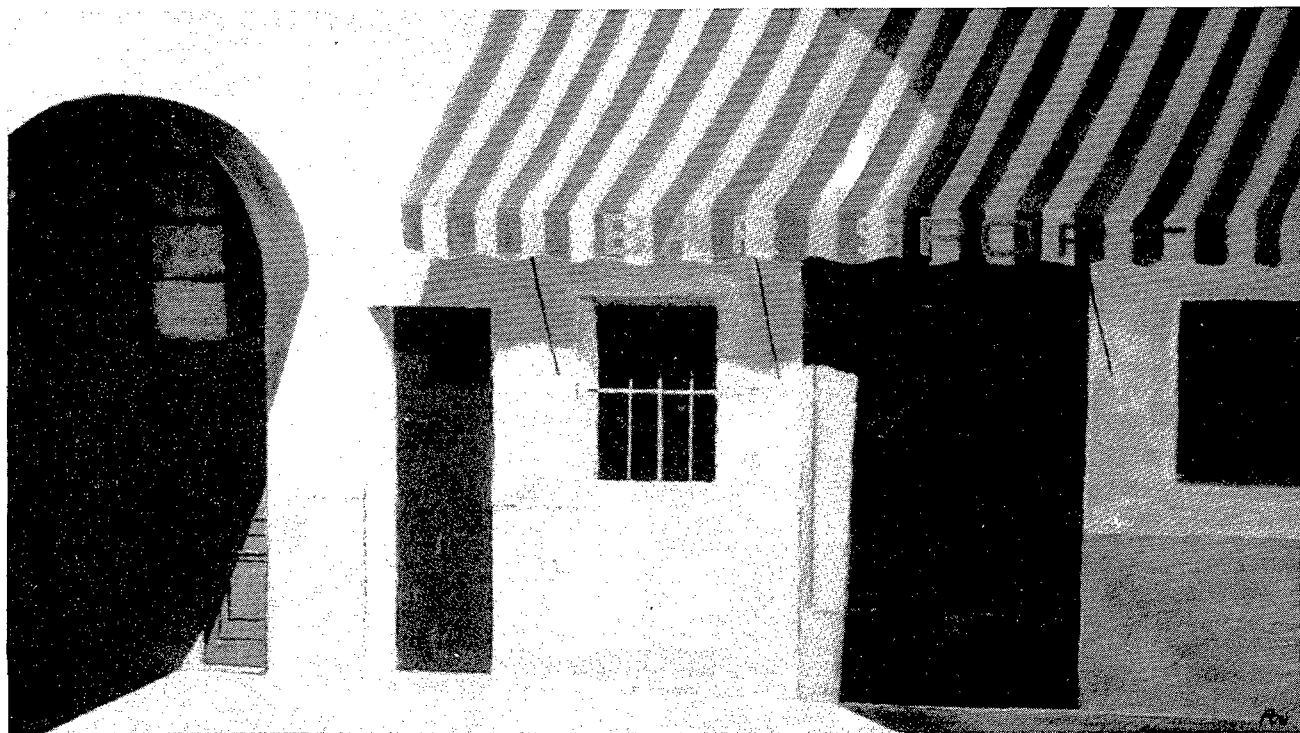

Figura 2. Prades.

una atmosfera carregada pel fum del tabac. Són locals calurosos a l'estiu, que un ventilador de sostre intenta refrescar, i confortables a l'hivern, com ho proven els vidres glaçats de les finestres, gràcies fins fa uns anys a una salamandra i actualment al gas butà.

En el bar-sport els diumenges al matí s'acomplia inexorablement la liturgia d'inflar la "bimba" de cuir, no sempre ben rodona, amb una manxa d'inflar pneumàtics de bicicleta, cordar-la ben cordada (acció fonamental per no fer-se mal al rematar de cap) amb una tireta també de cuir, amb l'ajuda d'un passador manual i després untar-la amb grassa de cavall. Després es discutia l'alineació de l'equip i s'apuntava amb guix sobre una pissarra negra. A la tarda, acabat el partit, es comentaven les jugades, el resultat i si calia s'homenatjava als jugadors. Avui el bar-sport segueix tenint ambient esportiu, que es desenvolupa moltes vegades al voltant del televisor, encara que no per això hagi deixat de ser el cau i casal de l'equip local.

I per què sport i no esport? Probablement perquè aquests bars i cafès tenen una antiga tradició, que es remunta als anys en els quals va arribar l'esport a Catalunya, que és el mateix que parlar de l'arribada del futbol. I el football va venir d'Anglaterra i amb ell va arribar l'sport, el referee ("refli"), l'out ("aut"), el corner ("córner"), el goal ("gol"), el freekick ("frequid") o el kick ("quicoff"), paraules ben arrelades en l'argot futbolístic dels nostres pares i en setmanaris com el XUT! que tanta influència tingueren en el nostre llenguatge esportiu.

mo que hablar de la llegada del fútbol. Y el fútbol llegó de Inglaterra y con él llegó el "sport", el "referee" ("refli"-árbitro), el "out" ("aut"-fuera), el "corner" ("corner"-saque de esquina), el "goal" ("gol"), el "free kick" ("frequid"-golpe franco) o el "kick off" ("quicoff"-saque de honor), palabras bien enraizadas en el argot futbolístico de nuestros padres y en semanarios de humor como el XUT!, que tanta influencia tuvieron en nuestro lenguaje futbolístico.

Figura 3. Besalú.